

Ändringshistoria

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2018-09-05	1	AS	Skapat dokument
2018-09-27	1	AS	Komplettering
2019-03-06	1	ML	Uppdaterat och gjort klart dokumentet

Arbetsplan för N2000-området Sankt Anna och Gryt inom projektet Life Coast Benefit LIFE12 NAT/SE/000131

Delobjekt Ängelholm NR

Objektskod och namn: SE0230055, Sankt Anna och Gryt

Åtgärder:

- A1 Ny skötselplan
- C1 Restaurering av gräsmarker
- C2 Hamling av träd
- D2 Uppföljning av gamla träd och läderbagge
- D3 Nyckelelement och insektsuppföljning i skog
- E1 Informationsskyltar och foldrar
- E2 Anslagstavlor

Kommun: Valdemarsvik

Regional genomförare: Martin Larsson, Anton Sunnergren

Fastighetsbeteckning/Markägare: Bondekrok 1:9 / Ann, Jonas och Peter Cornell

Förvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Bilagor

1. Kartor över projektets åtgärder enligt ansökan
2. Kartor över projektets åtgärder som genomförs

Om Projektet Life Coast Benefit

Projektet Life Coast Benefit kommer att genomföra olika åtgärder i 45 olika N2000-områden utmed kusten i Södermanland, Östergötland och Kalmar. Störst andel av åtgärderna riktas mot restaurering av igenväxande marker i skärgårdens gamla odlingslandskap. Skärgårdens arkipelag av öar, holmar, kobbar och skär har brukats långliga tider vilket bevarat livsmiljöer för en speciell fauna och flora. Idag har villkoren för ett småskaligt brukande försämrats

vilket, tillsammans med skärgårdens speciella logistikförhållanden, gör det extra angeläget att satsa på åtgärder för att bevara och förstärka de natur- och kulturvärden som är knutna hit.

Beskrivning av objektet

Ängelholm naturreservat som ingår i Natura 2000-området Sankt Anna och Gryts skärgårdar, SE0230055, omfattar drygt 900 hektar varav cirka 95 hektar är land. Reservatet är beläget i norra delen av Gryts skärgård och utgör en typisk del av Östgötaskärgården. Vegetationen och djurlivet är karaktäristiska för denna del av skärgården. Öarna är i huvudsak mycket kuperade men några av öarna är lägre och flackare. Åtgärder på tre av öarna ingår i projektet, Edholmen, Hässelö och Trässholmen. Dessutom var det också planerat att uppföljning av Läderbagge skulle ske som referens på ön Ängholmen.

Planerade åtgärder:

Action A1 Ny skötselplan

Planerat i ansökan: Revidering av skötselplan för Ängelholms naturreservat

Genomförs: 2015/2016

Beskrivning och motivering

Skötselplanen är ett styrdokument för skötseln av reservatet. Den gamla skötselplanen medgav inte den skötsel som krävs för att uppnå gynnsam bevarandestatus för Natura 2000-naturtyperna. En ny skötselplan togs fram i projektet och blev klar 2016.

Action C1 Restaurering av gräsmarker

Planerat i ansökan: Edholmen: restaurering av trädbärande gräsmarker, 1,4 hektar, nystängsling 206 m samt bete under två säsonger, 1,4 hektar

Genomförs: 2016

Beskrivning och motivering

Edholmen är en mindre ön som bär tydliga spår av en långvarig hävd men där den betade skogen slutit sig och de öppnare gläntorna bitvis är kraftigt igenväxta. Ungefär 1/3 av ön ingår i naturreservatet men de hävdpräglade värdena finns även på övriga delar av ön.

Under 2016 restaurerades hela den del som ingår i reservatet, totalt 4,1 hektar. Ambitionen i projektet har även varit att få till stånd bete på de restaurerade delarna och uppföra ett stängsel i gränsen så att betetrycket kan styras till området vid behov. Någon långsiktig lösning för beteshävden är ännu inte löst och därför har inte heller något stängsel uppförts.

Planerat i ansökan: Hässelö: restaurering av trädbärande gräsmarker, 4,7 hektar, byte av stängsel 198 m

Genomförs: 2015 – 2018

Beskrivning och motivering

Ungefär 2/3 av Hässelö ingår i reservatet. De hävdpräglade delarna ska varsamt röjas manuellt och sedan ska en mindre avverkning genomföras med maskin. Syftet med åtgärden är att skapa en mer luckig skog för att restaurera den skogsbetesmiljö som en gång funnits på ön men som i modern tid förtätats med framförallt gran. Död ved lämnas i form av rishögar samt som stående och liggande, döda träd.

De öppna markerna i området röjdes och städades på ris manuellt sensommaren 2015. Stängslet i reservatsgränsen byttes ut under vinterhalvåret 2015/2016. Den skogklädda delen av området röjdes och städades på ris manuellt hösten 2016. Under våren 2018 stämplades

området inför huggning med maskin. Ett flertal unga lövträd nyhamlades i maj 2018. Huggning med maskin genomfördes under september 2018 och därefter har manuell putsning/städ genomförts.

Totalt har 6,3 hektar restaurerats, 198 m stängsel har bytts ut och hela reservatsdelen, 11,3 hektar har betats from säsongen 2018. 37 unga träd har nyhamlats för att bli framtida efterträdare till de äldre träden på ön.

Planerat i ansökan: Trässholmen: restaurering av trädbärande gräsmarker inklusive nyhamling, 2,3 hektar

Genomförs: 2016 och 2018

Beskrivning och motivering

Tre mindre områden ska huggas och röjas manuellt för att skapa en luckigare och ljusare skog i marker med tydliga spår från äldre hävd.

Manuell röjning och risstädning genomfördes hösten 2016. Den åtgärdade ytan utvidgades så den även omfattade vissa insatser i mellanliggande områden till de ursprungligt planerade samt att buskar och yngre igenväxningsträd röjdes i hållmarksdominerade partier. I området fanns även träd lämpliga för nyhamling. Nyhamling genomfördes i samband med restaureringshamling 2018.

Totalt restaurerades 5,6 hektar. 23 unga träd har nyhamlats för att bli framtida efterträdare till de äldre träden på ön.

Action C2 Hamling av träd

Planerat i ansökan: 10 träd (restaureringshamling)

Genomförs: 2018

Beskrivning och motivering

På Hässelö finns ett stort antal äldre träd som har tydliga spår av tidigare hamling. Vid planering av restaureringar konstaterades att det även på Trässholmen förekommer ett handfull träd som varit hamlade.

Träden är förvuxna sedan senaste hamlingen och risken för att de ska fläckas sönder på grund av kronryngden blir allt större.

Totalt har 35 gamla hamlade träd på Hässelö och 3 på Trässholmen restaureringshamlats/kronreducerats 2018.

Action D2 Uppföljning av gamla träd och läderbagge

Planerat i ansökan: Inventering av läderbagge, 4,91 hektar

Genomförs: Nej

Beskrivning och motivering

Läderbaggens utbredning är till stor del känd men i skärgården är förekomsten låg med tanke på förekomsten av gamla och grova träd, framförallt ekar. Inventeringen syftar dels till att utreda utbredningen av läderbagge i skärgården men även som ett mått på kvalitet på de restaurerade miljöerna i projektet.

Vid planeringen av läderbaggeinventering 2018 bedömdes andra objekt än detta vara mer prioriterade att följa upp. Ingen inventering i detta objekt har därför genomförts.

Action D3 Nyckelelement och insektsuppföljning i skog

Planerat i ansökan: Flygbildstolkning av restaureringsåtgärderna

Genomförs: 2018

Beskrivning och motivering

Genom att tolka flygbilder före och efter en åtgärd kan åtgärdens effekt på olika parametrar viktiga för den biologiska mångfalden bedömas och den utförda åtgärden beskrivas. Noggrannheten i tolkningarna påverkas av olika faktorer och slutsatser man kan dra kan därför variera mellan och inom objekt. Tolkningen förutsätter att det finns lämpliga flygbilder tagna både före och efter åtgärd. Om det saknas kan ändå en tolkning beskriva hur objektet ser ut vid en given tidpunkt och vara av värde för naturvården.

Flygbildstolkning har genomförts på flygbilder tagna 2015 och 2017.

Action E1 Informationsskyltar och foldrar

Planerat i ansökan: 1 ny informationsskylt (A2) för reservatet ska produceras.

Genomförs: 2017

Beskrivning och motivering

Besökare ska kunna få information om naturvärdena i de restaurerade delarna samt i övriga delar av reservatet. En informationsskylt i storlek A2 ska produceras och sättas upp på ett urval av lämpliga platser i reservatet.

En skylt har producerats och kommer att sättas ut inför säsongen 2019.

Action E2 Uppsättning av skyltställ med information

Planerat i ansökan: I ansökan planerades för uppsättning av 5 skyltställ/anslagstavlor i reservatet.

Genomförs: 2019

Beskrivning och motivering

Nya skyltställ behövs för att kunna sätta upp den i projektet producerade reservatsskylten samt i något fall en större anslagstavla så att även projektskylt och andra skyltar som beskriver värden i området kan sättas upp. Valet av platser och utformningen har inte blivit bestämt i detalj än men ska göras i samråd med markägarna inför säsongen 2019 så att informationen kan komma på plats.

Tabell 1 Sammanställning över förändringar gentemot ansökan.

Action	Planerad omfattning i ansökan	Genomförd omfattning	Differens
A1 Ny skötselplan	1	1	0
C1 Restaurering	8,4 ha	16 ha	+7,6 ha
C1 Nyhamling	2,3 ha	3,7 ha 60 st	+1,4 ha
C1 Stängsling	404 m	198 m	-206 m
C1 Restaureringsbete	1,4 ha	11,3 ha	+9,9 ha
C2 Hamling av träd	10 st	38 st	+28 st
D2 Uppföljning Läderbagge	4,91 ha	0 ha	-4,91 ha
D3 Uppföljning nyckelelement och insektsuppföljning i skog	Tolkning av flygbilder av objektet före och efter åtgärd	Tolkning har genomförts av både före och efter åtgärd	0

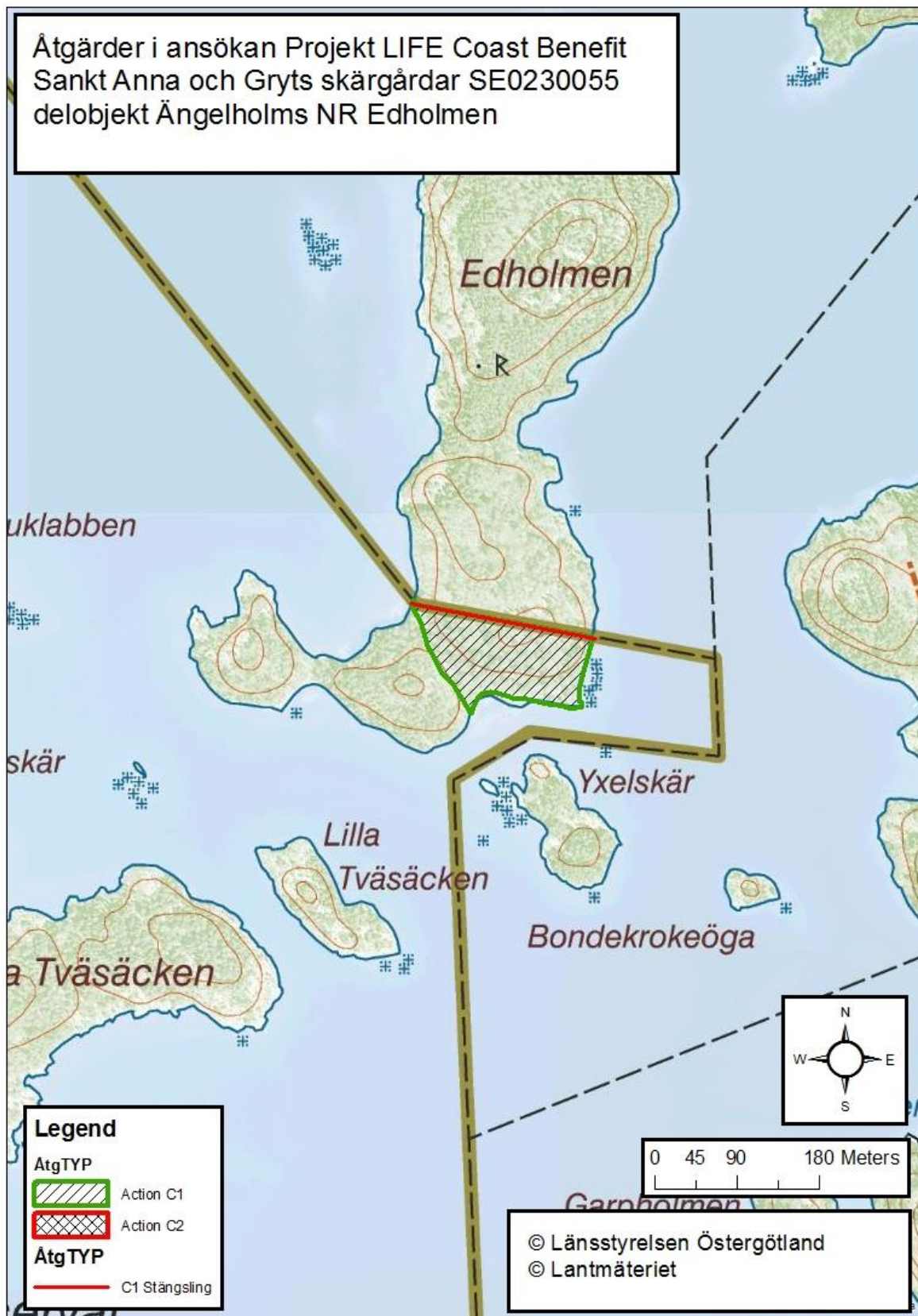
LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

E1 Informationsskylt	1	1	0
E2 Skyltställ	5	Planeras minst 5	0

Bilaga 1. Kartor över projektets åtgärder enligt ansökan

Åtgärder i ansökan Projekt LIFE Coast Benefit
Sankt Anna och Gryts skärgårdar SE0230055
delobjekt Ängelholms NR Hässelön

Legend

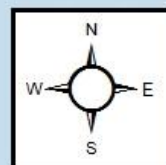
ÅtgTYP

 Action C1

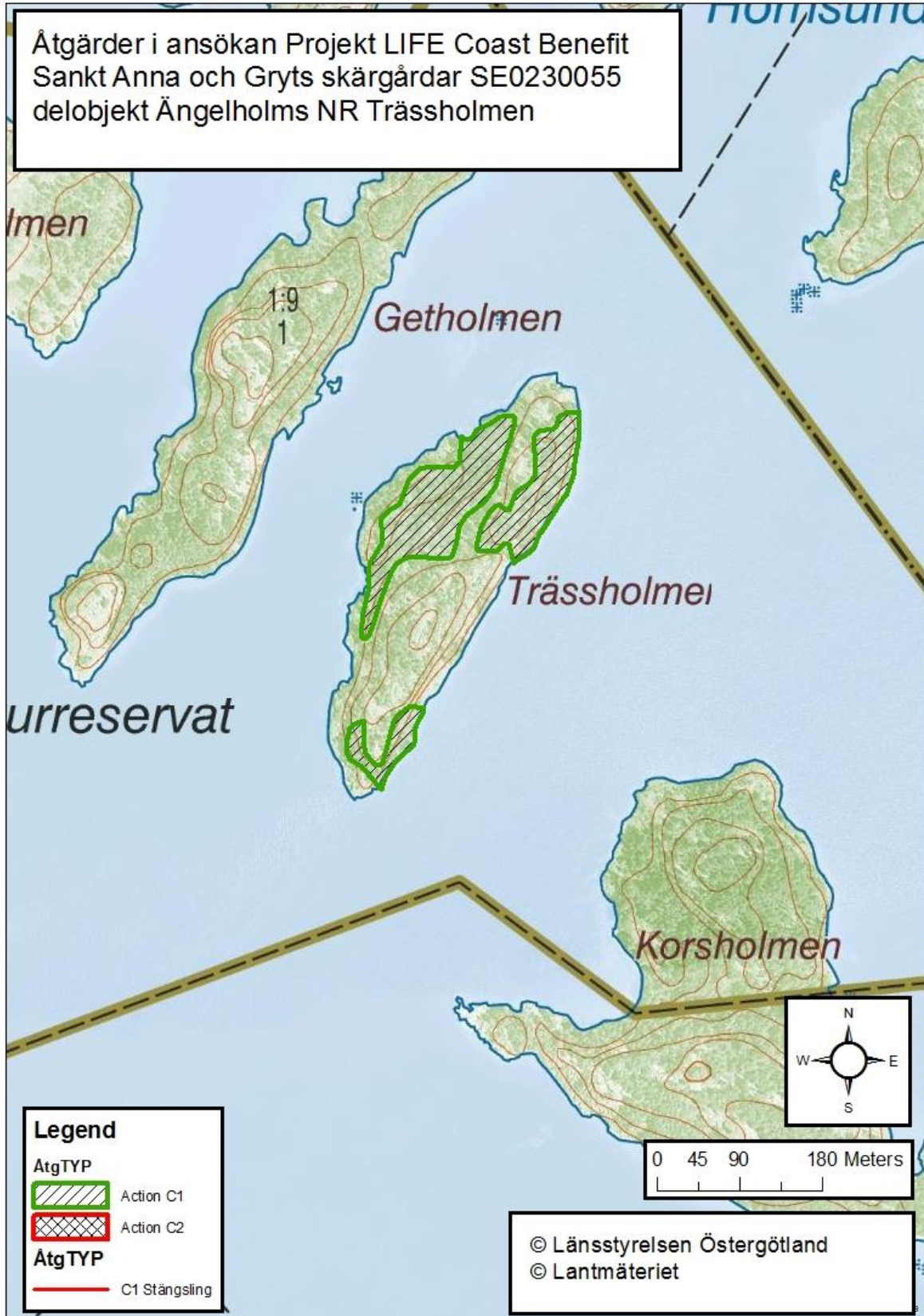
 Action C2

ÅtgTYP

 C1 Stängsling

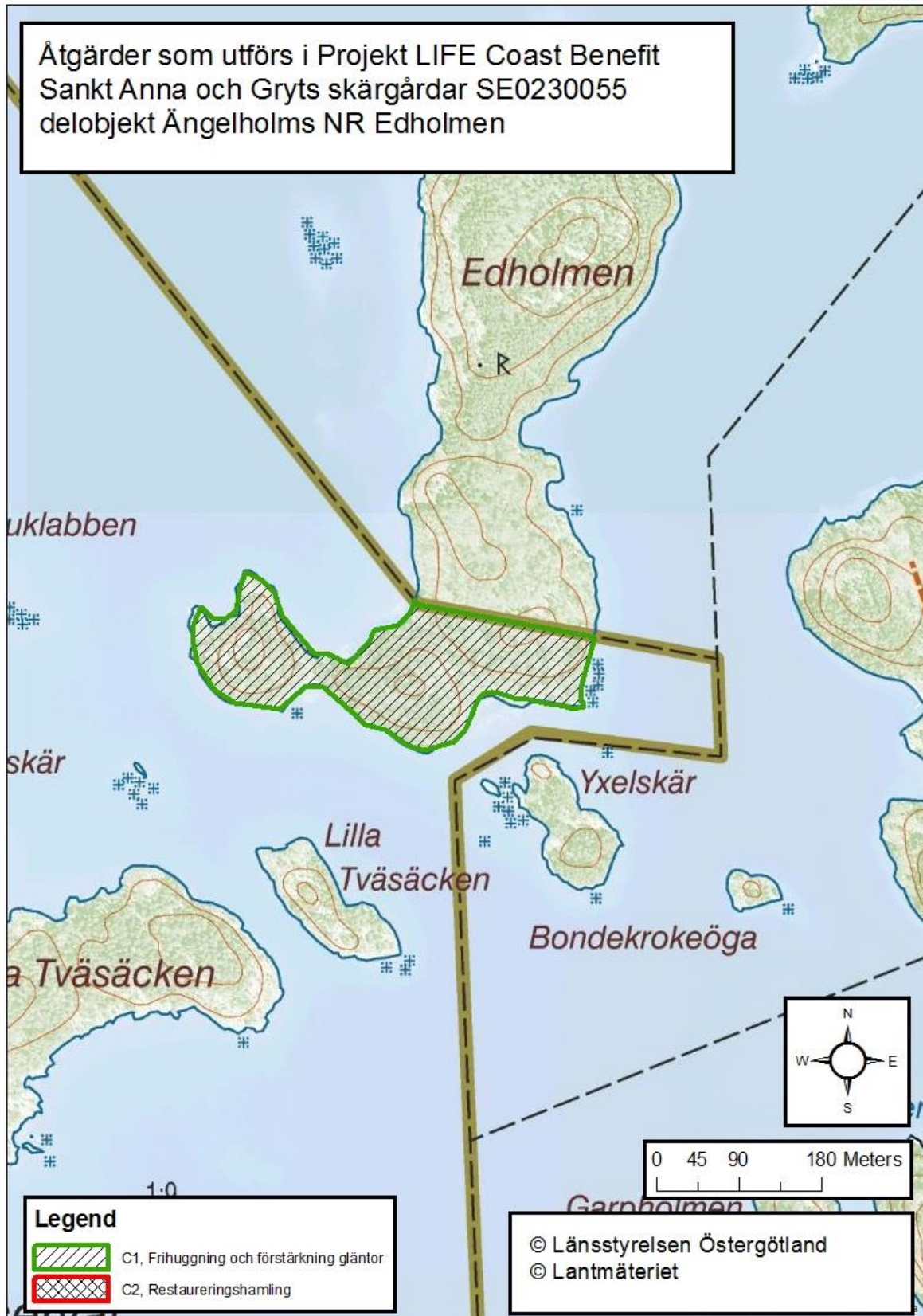

© Länsstyrelsen Östergötland
© Lantmäteriet

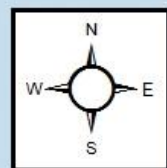

Bilaga 2. Kartor över projektets åtgärder som genomförs

Åtgärder som utförs i Projekt LIFE Coast Benefit
Sankt Anna och Gryts skärgårdar SE0230055
delobjekt Ängelholms NR Hässelön

0 45 90 180 Meters

Legend

- C1 Röjning och plockhuggning
- C1 Frihuggning och förstärkning gläntor maskin
- Action**
- C1 Stängsling

© Länsstyrelsen Östergötland
© Lantmäteriet

